

Kennismaking

Adviescollege ICT-toetsing

Commissie voor Digitalisering Eerste Kamer

Adri de Bruijn, voorzitter

Ivo Kerckamp, plv. secretaris-directeur

18 februari 2025

Adviescollege
ICT-toetsing

Agenda

1. Invulling rol
2. Uitdagingen voor CIO-stelsel op basis van onze observaties
3. Aandachtspunten voor de commissie Digitalisering

Invulling rol

Introductie

2015- 2020

Bureau ICT-toetsing

Taak: ICT-projecten > 5mln.

2021 - 2024

Instellingsbesluit Adviescollege ICT-Toetsing

Taakuitbreiding: Onderhoud en Beheer

2012 -2014

Tijdelijke commissie ICT ('Elias')

2019

Besluit minister BZK over toekomst BIT

Adviescollege ICT-toetsing

2024

Wet Adviescollege ICT-toetsing

Toevoeging toetskader:

- Burgerperspectief
- Strategische Digitale Veiligheid
- Maatwerk bij geautomatiseerde besluitvorming

Invulling rol

Missie en taken

- > Missie: Bijdragen aan verbetering van ICT-beheersing binnen de centrale overheid

- > Taken:
 1. Advies over:
 - risico en slaagkans van **ICT-projecten** (aanmeldverplichting > 5 mln euro)
 - **onderhoud en beheer van informatiesystemen**
 - inrichting en **toepassing van een informatiesysteem ter uitvoering van beleid of regelgeving**
 2. Bevorderen van het lerend vermogen door kennisoverdracht en kennisbevordering

- > Bereik: Ministeries, ZBO's, politie en Raad voor de rechtspraak

Invulling rol

Werkwijze onderzoeken

- > Initiatie onderzoek:
 - Tweede of **Eerste Kamer**
 - Bewindspersoon
 - Eigen beweging
- > Afwijking advies verplicht besproken in MR en meegedeeld aan parlement
- > Uitgebrachte adviezen zijn openbaar na 2 weken
- > In 2024: 20 adviezen (incl. naschriften) met een waarde van >1 miljard euro
- > Sinds 2015: 136 adviezen uitgebracht

Invulling rol

Werkwijze onderzoeken (2)

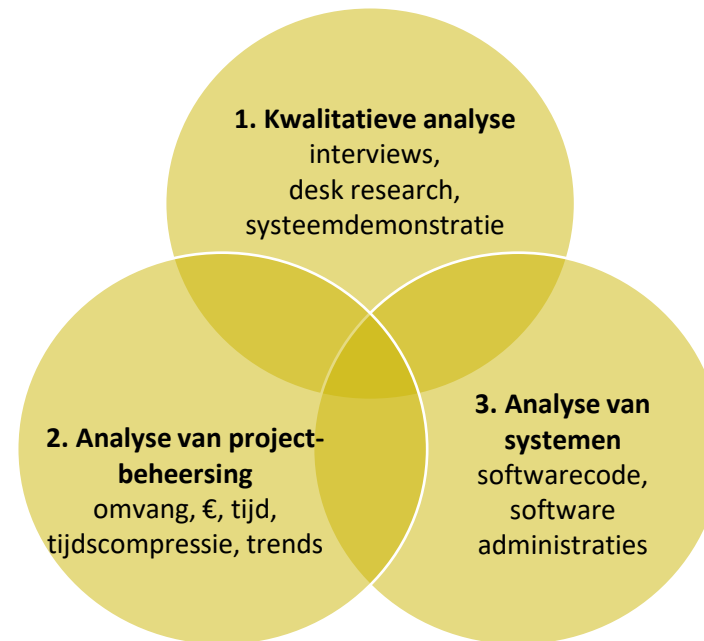
Onderzoeksvragen per type advies

- > Onderzoek naar 'ICT-project'
 1. Lost dit project het probleem op?
 2. Is er een goede kans van slagen met de gekozen projectaanpak?

- > Onderzoek naar onderhoud- en beheer
 1. Doet het informatiesysteem wat het moet doen?
 2. Blijft dit het doen?
 3. Doet dit het tegen redelijke kosten?

- > Onderzoek naar informatiesysteem ter uitvoering van beleid of regelgeving
 - *Afstemming adviesvragen met bewindspersoon / opdrachtgever*

Inzet diverse onderzoeksmethoden

'Principle based' toetskader

- > 9 risicogebieden

Invulling rol

Risicoselectie op adviesaanvragen

- > **Selectie is nodig:**
 - Aantal adviesaanvragen ligt hoger dan beschikbare capaciteit
 - Niet elk aangemeld ICT-project rechtvaardigt een onderzoek
 - 2025: capaciteit 20 onderzoeken; verwachting: 86 aanvragen
- > **Uitgangspunt:** evenredige verdeling over ministeries

- > **Selectiecriteria:**
 - Omvang budget
 - Maatschappelijke impact
 - Signalen (positief en negatief)
 - Potentieel leereffect
- > **Besluit:** ‘onderzoek starten’, ‘in portefeuille houden’ of ‘niet selecteren’
- > **Aanmeldingen Kamer apart gewogen**

Uitdagingen CIO-stelsel op basis van onze observaties

- > Advies op eigen initiatief uitgebracht.
- > CIO-stelsel voldoet in opzet, versterking nodig op uitvoering 3 gebieden:
 1. **Kaderstellende rol**
 - Kaders zijn veelal te algemeen of procedureel gedefinieerd
 - Monitoring naleving kaders en opvolging adviezen ontbreekt
 2. **Portfoliomanagement van alle ICT-activiteiten**
 - Onderhoud en beheer worden te weinig planmatig aangepakt
 - Inzicht in kosten van ICT ontbreekt
 3. **Inhoudelijke aandacht voor de ICT-oplossing zelf**
 - Versterking ICT-kennis en –ervaring bij CIO, CIO-offices en opdrachtgevers is nodig
 - Alternatieve ICT- of architectuuroplossingen onvoldoende meegewogen

Aandachtspunten voor de commissie Digitalisering

- 1. Zorg dat 'ICT-impact' bij de behandeling van wetten in beeld is**
 - Is duidelijk of de beoogde ICT-oplossing aansluit op de beleidsdoelstelling?
 - Vergroot nieuwe wetgeving niet onnodig de complexiteit van de (ICT-)uitvoering?
 - In hoeverre houdt wet- en regelgeving rekening met de inpasbaarheid van de oplossingsrichting?
- 2. Geef aandacht aan tijdige en evolutionaire vernieuwing bestaande systemen**
 - Heeft de organisatie zicht op de staat van de ICT-inboedel en kwetsbaarheden?
 - Zijn er duurzaam middelen (geld en kennis) verzekerd voor instandhouding en doorontwikkeling om de uitvoering van wetten zeker te stellen?
 - Kiest de organisatie voor een realistische en stapsgewijze vervangingsstrategie?
- 3. Geef aandacht aan de opvolging van adviezen van onafhankelijke onderzoekspartijen**
 - Is duidelijk of, op welke wijze en wanneer de adviezen door de bewindspersoon worden opgevolgd?

Dank voor uw aandacht!

Bijlagen

- > Hoe kunt u ons inzetten?
- > Kennisoverdracht en kennisbevordering
- > Vragen om ICT-impact in vroegtijdig stadium in beeld te brengen

Hoe kunt u ons inzetten?

- Advies aanvragen (via de kamervoorzitter)
- Toelichting op uitgebrachte adviezen in kamercommissies (technische briefing)
- Toelichting op onze jaarrapportage in kamercommissies (technische briefing)
- Uitnodigen voor rondetafelgesprekken

Hoe kunt u ons volgen:

- Adviezen en reacties van bewindspersonen: adviescollegeicttoetsing.nl
- Volg ons op [LinkedIn](#) (voor attendering op nieuwe adviezen)

Kennisoverdracht en kennisbevordering

> Publicaties

- [Jaarrapportage](#): rode draden
- [Handreikingen](#)
- [Podcasts](#)
- [Toetskader](#)

> Sessies

- Op uitnodiging met Kamer-commissie(s)
- AclCT-symposium
- iBestuur
- CIO Dag Rijk
- Aandeel in ICT curriculum via RADIO en ABD

Podcast Digitale Zaken op tafel
Digitale lessen uit de haven; lastig navigeren met
88 definities van een aardappel!

Adviescollege
ICT-toetsing

Vragen om ICT-impact in een vroegtijdig stadium in beeld te brengen (1)

Begrijp ik als kamerlid de beoogde (digitale) oplossing en hoe deze aansluit op de beleidsambitie?

1. Is er een heldere probleemanalyse uitgevoerd als basis voor de beoogde wet- en regelgeving en de beoogde (digitale) oplossingsrichting?
2. Is de haalbaarheid van de bestuurlijke ambitie getoetst op realiteitsgehalte?
3. In hoeverre wordt de oplossingsrichting in de wet- en regelgeving voorgeschreven?
4. In hoeverre draagt de beoogde oplossingsrichting aantoonbaar bij aan de doelstellingen in de wet- en regelgeving?
5. Is de beoogde oplossingsrichting aantoonbaar werkbaar voor de doelgroep?

Is de oplossingsrichting afgewogen tegen alternatieven op realisatietijd, kosten en risico?

6. Zijn alternatieve oplossingsrichtingen onderzocht zodat aantoonbaar de best passende/meest realistische oplossing wordt geselecteerd?

Vragen om ICT-impact in een vroegtijdig stadium in beeld te brengen (2)

In hoeverre houdt wet- en regelgeving rekening met de inpasbaarheid van de oplossingsrichting?

7. Biedt de nieuwe wet- of regelgeving ruimte aan de uitvoerder om passende architectuur keuzes te maken?
8. Wordt de realisatie van de oplossing en het beheer belegd bij de partij die daartoe het meest geëquipeerd is?
9. Sluit de beoogde oplossing aan op de 'besturing' van het domein?
(bv. geen 'zware' centrale oplossing voor een gedecentraliseerd domein)
10. Wat is het effect van de gemaakte keuzes in wet- en regelgeving voor de complexiteit van de (ICT)-uitvoering? (bv. (on)mogelijkheid handmatige verwerking uitzonderingen)
11. Is voorgestelde hergebruik met bestaande data/registers/systemen mogelijk voor het beoogde (nieuwe) doel? (bv. doelbinding, privacy-aspecten, kwaliteit van data, aanpasbaarheid systemen)
12. Biedt de wet- of regelgeving ruimte voor gefaseerde ingebruikname of alleen voor 'big-bang' invoering?
13. In hoeverre houdt de wet- of regelgeving rekening met de toekomstige aanpasbaarheid van de beoogde oplossing?

